

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joi și Sâmbătă.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refușă. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

+ IOSIF GOLDIȘ

Avem să ne împlinim de nou cea mai tristă și mai dureroasă datorință de cronicari fideli ai evenimentelor cari ating de aproape viața noastră națională, înregistrând pierderea unuia dintr-acei buni ai noștri.

Preasfinția Sa *Iosif Goldiș*, episcopul Aradului, nu mai este, a trecut la cele eterne, Sâmbătă dimineața la orele 5, în etate de 66 ani și în al treilea an de păstorie a dieceșei în fruntea căreia era pus, din încrederea celor ce vrednic l-au aflat să fie cap al dieceșei lor.

Mărtea înaltului prelat n'a venit pe neașteptate, pentru că de mult se știa, că Preasfinția Sa suferă de o bătăie grea, de care nu s'a putut scăpa nici după ce mai multe luni le petrecuse în cea mai deservită liniște, retras la țară, în locuința sa de vară de la *Rontău*.

O lună va fi de când s'a reîntors de acolo tot bolnav la Arad, simțind, probabil, apropierea sfârșitului vieții sale laborioase, și dorind, ca ultimele momente din viață să le petreacă în Arad, orașul de care-l legau cele mai plăcute suveniruri.

Au și fost, într'adevăr, ultimele momente, pentru că puterile defunctului Arhiepiscop slăbeau din zi în zi, și fatalul desnodământ a trebuit să urmeze. Sâmbătă, în zori de zi, episcopul *Goldiș* și-a dat apoi blândul și nobilul său suflor în mâinile Celui-Ce drăpă judecată va croi acum asupra faptelor sale, săvârșite în lumea această vremelnică.

N'a surprins deci pe nimeni mărtea episcopului *Iosif Goldiș*; dar' cu toate acestea, regrete adânci a provocat lovitură această dată din partea sorții acum văduvite dieceșei a Aradului, în cele mai largi cercuri românești, — căci pierderea îndurată e mare.

Decedatul prelat era înzestrat cu frumoase talente, și cu un deosebit dor de muncă, și într'impjurări mai favorabile putea să aducă nespun de mare serviciu neamului său și bisericii sale. A ajuns însă în fruntea dieceșei sale cu sănătatea deja sdruncinată, și acesta fatală împrejurare l-a împedecat mult în a munci pentru binele de obște, așa cum ar fi voit și dorit el să muncască.

Afară de aceasta, chemarea decedatului în fruntea dieceșei Aradului a urmat din nește lupte înverșunate, până aci neusitate și necunoscute în biserica noastră, cari au provocat multe și mari neînțelegeri într'acești frații de același neam și aceeași lege, ear' el, bunul șef al dieceșei, — fire blândă și împăciuitoare, — a trebuit mult să lucreze pentru a aplana divergențele, și pentru a restabili pacea și liniștea atât de necesară pentru bunul mers al afacerilor noastre bisericesti și școlare. Și nu credem să spunem cuvânt greu, când afirmăm, că memoria decedatului episcop *Goldiș* nu va putea fi mai bine păstrată pentru viitorime, decât dacă toți se vor conforma dorinței sale, care a fost totdeauna pacea și liniștea, iubirea frățescă într'acești biserici noastre mult cercate!

Spiritul său împăciuitoare și de o extremă indulgență să umplă deci inimile tuturor intristaților sei fii suflor.

tești, pentru că în bună și frățescă înțelegere se se îngrijesc de buna conducere a dieceșei, până le va fi dat să-și aleagă pe noul cap bisericesc al lor; ear' pe cel atât de curând îndepărtat dintr-acești noi și trecut la cele vecine, Atotputernicul s'el așeze în ceata dreptilor și s'el de odihna, de care, în lumea această, în care a muncit atât de mult, n'a putut să aibă parte.

In veci amintire lui!

Episcopul *Iosif Goldiș* s'a născut în 17 Februarie 1836, în comuna Socodor, comitatul Aradului, din părinți țărani. Studiile școlare le-a făcut în Sarvaș și Arad, unde a depus cu succes esecelent și maturitatea. În Arad a învățat apoi teologia, în Dobrița drepturile și în Budapesta filologia clasică, pregătindu-se pentru cariera profesorală.

Fericitul *George Popa*, comite suprem al Aradului, l-a invitat însă să pășască pe cariera administrativă, și la anul 1865 l-a numit vicesenar la comitat, ear' mai târziu, sub comitele suprem *Szende Béla*, congregația numitului comitat l-a ales unanim prim-senar al comitatului.

Indemnă de marele *Șaguna*, la 1869 părăsește cariera civilă și se călugărește la mănăstirea H.-Bodrog. În același an e numit profesor de teologie, apoi secretar episcopesc lângă Procopie Ivacicovici și așezor referent la Protopresbiterul, în senatul strins bisericesc, locuri pe cari le împlinesc cu demnitate, până în 1873, când la dorința generală a Românilor aradani și la insistența fericitului Arhiepiscop și Metropolit *Miron Romanul* a fost numit profesor ordinar de limba română și latină la liceul din Arad.

Activitatea sa literară și-o inaugurează în anul 1859 scriind în almanachul intitulat „Muguri” și redactat de Mircea B. Stănescu. A fost asemenea cel mai zelos membru al „Asociațiunii Naționale Aradane” chiar de la înființarea acesteia, în comitetul căreia era membru și în urmă cassariu.

Mult a scris în „*Speranța*”, apărută în Februarie 1869, foie literară, la care colaborase V. Mangra, C. Gurban, Dr. Il. Pușcariu, Mihail Bejan și alții. Foia aceasta a fost recomandată cu multă căldură păturii noastre culte, chiar de *Șaguna*, printr'un circular.

La 1873 *I. Goldiș* primește sarcina de redactor al foii „*Lumina*” care apărea în locul „*Speranței*”.

Lupta cea mai folositoare neamului românesc o duce însă părintele *Goldiș* la 1880, când, ca profesor gimnazial în Arad, s'a apucat să combată, cu un splendid succes, pe învățații magiari, îndeosebi pe *Réthy* (Schlotterbeck), cari susțineau teoriile lui Roesler și Hunfalvi (Hundsdoerter) cu privire la originea Românilor.

Tratatul său despre „*latinitatea limbii române*” scris cu o rară temeinicie și într'un mod absolut convingător, a făcut pe *Réthy* să depună armele și să se declare învins, ear' pe *Academia Română* din București s'el aleagă membru corespondent al ei.

Pe teren bisericesc, în calitate de profesor și apoi director al Seminarului, introduce studiul dreptului canonic și cântarea armonioasă pe note, și ostentă mare depune pentru studiul retorice, ca să facă din teologi buni oratori.

În anul 1892 Sinodul diecesan îl alege vicar al Oradiei. La 1897 e ales deputat la Dietă, ear' în 2/14 Maiu 1899 este ales episcop.

Mărtea ilustrului prelat român a fost adusă la cunoștință publică prin anunțul fu-

nebru, lansat din partea consistoriului diecesan din Arad, și prin circularul adresat tuturor oficiilor protopresbiterale și parohiale din dieceșea Aradului.

Aceste două acte oficiose sunt de următorul cuprins:

Prea Sfinția Sa Domnul

Iosif Goldiș

Episcop gr.-or. român al Aradului, Orăzii-mari, Ienopolei și Hălmgăului, precum și al părților adnexate din Banatul-Timișan, membru al casei magnatilor, membru corespondent al Academiei Române din București etc. etc.

a adormit în Domnul în reședința Sa episcopescă Sâmbătă în 23 Martie (5 Aprilie) 1902 în vârstă de 66 de ani și în anul al 3-lea al păstoriei Sale Arhiepiscopice.

Rămășițele pămâtesci ale Preasfințitului adormit în Domnul, așezate în sala reședinței episcopice, se vor strămuta cu procesiune bisericescă la biserica catedrală a episcopiei Duminecă în 24 Martie (6 Aprilie) a. c., la 5 ore după amieză, unde se va face privighiea de noapte prescrisă prin ritualul bisericesc.

Luni în 25 Martie (7 Aprilie) la 10 ore dimineața se va începe rânduiala înmormântării, și după aceasta se vor transporta rămășițele pămâtesci ale reșosatului Episcop la sfânta mănăstire Hodoș-Bodrog, unde se vor așeza spre vecinică odihnă.

Consistoriul diecesan cu adâncă durere aduce această tristă întâmplare la cunoștința publică.

Arad, în 23 Martie (5 Aprilie) 1902.

Consistoriul gr.-or. român al eparchiei Aradului.

Circular

cătră toate oficiile protopresbiterale și parohiale din districtul consistoriului din Arad.

Cu inima înfrântă de durere aduce subscrisul consistor la cunoștința Venerat. cler și popor din eparchia Aradului trista știre, că Preaveneratul și iubitul nostru Arhiepiscop Prea Sfinția Sa părintele Episcop al dieceșei gr.-or. române a Aradului

Iosif Goldiș

astăzi la orele 5 $\frac{1}{2}$ dimineața după un morbo greu și plin de suferință a încetat din viață, dându-și nobilul său suflor în mâinile Creatorului în anul 66 al etății, al 3-lea al Arhiepiscopiei Sale.

În fața acestui dureros cas, subscrisul consistor întrunindu-se în ședință a luat măsurile de lipsă pentru o demnă înmormântare a Veneratului Arhiepiscop și prin acesta invită Venerabilul cler și iubitul popor al Eparchiei a se face părtaș durerii sale și această durere a o exprima și prin semnele acelea din afară, prin cari fiii cei buni își arată iubirea lor fiască cătră iubitul lor părinte.

De aceea, onorat cler și iubit popor credincios, subscrisul consistor, în privința manifestării doliului față de Părintele care se desparte de noi, dispune următoarele:

1. Îndată după primirea acestui circular la toate bisericile din eparchia noastră să se tragă clopotele dimineața, la amieză și seara în zilele de Duminecă și Luni, în 24 și 25 Martie st. v. a. c., când se va face înmormântarea.

2. În Dumineca cea mai apropiată după înmormântare să se facă în toate bisericile din eparchia noastră parastas solemn pentru odihna sufletului fericitului Episcop *Iosif*, la care va asista întreg poporul credincios și tinerimea școlară.

3. Acest parastas să se repetască la 40 de zile, socotite de la ziua morții, eventual în Dumineca proximă.

4. Tot asemenea să se repetască parastasul și la o jumătate de an și la un an de la ziua morții. Încât zilele destinate pentru parastas ar căde în zi de lucru, să se țină parastasul în Dumineca următoare.

5. Până la întregirea scaunului episcopesc, la ecteniile de la sf. liturgie pentru cei morți să se pomenescă Arhiepiscopul *Iosif*.

6. Până la întregirea scaunului episcopesc, la ecteniile pentru cei vii să se pomenescă numele înalt Preasfințitului Arhiepiscop și Metropolit Ioan.

În fine aducem la cunoștința onoratului nostru cler și a iubitelui popor, că cămașă asupra eparchiei noastre pentru totă durata văduviei scaunului episcopesc cu ziua de astăzi o a luat și o va purta consistoriul eparchial în sensul prescrișor Statului-organic.

Arad, din ședința consistorială, ținută în 23 Martie (5 Aprilie) 1902.

Consistoriul eparchial gr.-or. român din Arad.

Augustin Hamsea
archimandrit.

Înmormântarea regretatului episcop *Goldiș* s'a făcut Luni, în prezența unei imense lumi de omeni. Rămășițele pămâtesci ale defunctului au fost așezate la mănăstirea din Hodoș-Bodrog, unde singur își alesese loc de vecinică odihnă.

Escelența Sa înaltpreasfințitul Domn Arhiepiscop și Metropolit *Ioan Metianu*, fiind puțin indispus, n'a putut merge la înmormântare și tot așa nici P. S. Sa episcopul *Popea* al Caransebeșului. Au mers însă delegați de la toate consistoarele bisericești noastre.

Actul înmormântării a fost condus de Preacuvioșii Lor, Archimandriții *Musta* și *Hamsea* și vicariul *Mangra* de la Oradea-mare. Un raport amănunțit despre deurgerea înmormântării vom da în numărul ce vine.

Conferențele învățătoresci.

(Urmare și fine.)

Indicându-se remediile pentru formarea unui stat învățătoresc devotat chemării sale, se formulează pretenșiunea, ca la cursul pedagogic să se primescă numai candidați cu pregătirea normală; să se casseze pregătirea pe cale privată; să se înlesnescă susținerea în institut, mai ales prin conferirea de stipendii; deprinderea mai intensivă a elevilor pedagogi în practica instrucțiunii și în consecuență, înmulțirea cursurilor pedagogice de la 3 la 4 ani, accentuându-se cu deosebită tărie neorientarea absolvenților de cursul pedagogic în cunoșterea regulamentelor de organizare în afacerile școlare.

Pe lângă tot binevoitoriul interes și laudabilul zel ce l manifestează dl Simulescu față de înaintarea cauzei școlare, cade în gresala tare obicinuită la noi în aprecierile afacerilor și instituțiilor noastre, adevărat pe întregul pe originalul și inițiatorul, pentru că dacă ar fi în curent și numai cu ceea ce se dă publicității, ar trebui să fi câștigat informațiunea, că din partea factorilor competenți se lucră cu insistență, ca la cursurile pedagogice să se primescă numai candidați cu calificarea normală, ear' calificarea pe cale privată, astăzi se reduce aproape numai la fete, pentru pregătirea cărora pe cariera învățătorescă, nici un institut român nu există, și fapt este, că astăzi numărul elevilor cu pregătire

normală este foarte considerabil, și dacă totuși se mai fac excepțiuni, se fac sub presiunea lipsei celei mari de învățători, ce tot mai subversăza încă.

O dorință generală și ecuitabilă totodată e, ca susținerea în institut să fie cât mai puțin costisitoare, o cestiune acésta, ce se poate susține cu argumentele cele mai plausibile și totodată o cestiune, care sulevată asigură în aprecierea publică laurii cei mai strălucitori. Dar toți aceia cari cu ușurință paradă cu acésta cestiune, nu se întrébă dacă e și cu puțină susținerea institutului seminarial și numai în starea de astăzi, reducându-se taca seminariale? Și ore nu tocmai acésta împrejurare a fost motivul urcării tacei seminariale? Sau se mînescă acel individ ortodox român din archidieceasă, care condus de simțul seu de filantropie, cu considerare la însemnătatea ce o are acest institut pentru biserică și neamul român, într-o formă sau alta a contribuit cu ceva de la repositarea marelui arhieru Andrei la susținerea institutului seminarial, deși astăzi poate în archidieceasă întreagă — în rîndul prim — nu va fi preot sau învățătoriu, care într-o formă sau alta să nu fi usat de beneficiile acestui institut! Dar nici nu este adevărat preste tot, că în linia primă taca seminariale ar înriuri, ca unul sau altul să se determie pentru cariera învățătoră sau preotească, ci prospectul de asigurare mai bună a viitorului, dovadă acum numărul considerabil al elevilor din secțiunea teologică, tot cu examen de maturitate.

Tot așa de puțin justificată e, ca tesă generală, reclama pentru crearea de stipendii câtă vreme din programa sau anuarul institutului, ce se edă an de an, e evident că pentru elevii din secțiunea pedagogică s'au sistemizat din fondurile și fundațiunile archidieceșane 35 stipendii, ear' pentru elevii din secțiunea teologică 13, la cari vin a se adauge și cele 12 stipendii din fondul „Miron Romanul”, creat din rămasul fericitului în Domnul arhieriscop-metropolit Miron, și destinate spre acest scop prin sinodul archidieceșan din anul 1901, cu consensul binevoitoriu al rudeniilor celor mai de aproape ale fericitului în Domnul. Deci ar fi și pentru elevii din secțiunea teologică cu totul 25 stipendii sau în total 60 stipendii.

Am cunoscință imediată, că elevilor seminariale nu le lipsesc nici posibilitatea a se deprinde în instrucțiunea practică pe cât acésta e cu puțință pe lângă cursul pedagogic de trei ani, pentru-că le stă la dispozițiune o școală de aplicație, ce stă în legătură organică cu institutul; învățătoriu la acésta școală acum de mai mulți ani este aplicat un învățătoriu destoinic, neexceptiabil, ear' conducerea instrucțiunii practice și a părții didactice preste tot este concredută unui profesor specialist pe acest teren, devotat chemării sale, și dacă cu toate acestea fitorii învățători rămân neorientați în practica instrucțiunii, n'au să și-o atribue de cât lor înșiși, că nu profită a se înzestra cu cunoscințele necesare, ceea-ce altfel se face mai evident prin împrejurarea, că dacă unii elevi eșiți din acel institut se validiteză bine ca învățători, tot așa ar trebui să se validiteze toți, pentru-că toți au fost împărtașiți în aceeași măsură de binefacerile instrucțiunii.

În fine, indicând dl Simulescu dotațiunea insuficientă a statului învățătoresc în raport și cu categoria funcțiunilor de calibrul cel mai inferior, totodată indică neajunsurile ce le întâmpină învățătoriu la primirea dotațiunii, recomandând formarea unui fond central, pentru-ca învățătorii să fie scutiți de câte toate neajunsuri, și de încheere formulăză pretensiunea, ca învățătorilor să li-se de loc în corporațiunile bisericesci.

Fără îndoială, că este justă plângerea generală în ce privesc insuficiența dotațiunii învățătorilor, dar' se se mîngăie dl Simulescu și noi toți colegii dsale, că partea materială nici când n'a fost partea ademenitoare pentru cariera didactică, și cel ce e preocupat de partea materială, de adunare de bogăție, se nu se facă învățătoriu, ci comerciant, econom sau dacă i dă mâna, bancher etc. Este însă un lucru de tot sinistru, ca fie și numai într'un articol de ziaristică să se facă analogie între pozițiunea unui învățătoriu, cu pozițiunea unui servitoriu de la calea ferată, pentru-că cred eu, că tot vor fi pentru pozițiunea unui învățătoriu prerogative și avantagii, mult superioare unui post de servitoriu. Și se nu ignorăm, că tendența atât din partea statului, cât și din partea bisericești merge într'acolo, ca și în privința materială, statului învățătoresc să i-se asigure o stare tot mai mulțamitoare.

Ca o idee estravagantă trebuie să cualific cestiunea sulevată pentru formarea unui fond central, din care să se facă salarisarea învățătorilor, pe care așa cred, nici dl Simulescu nu o ține realizabilă.

Dacă poporul n'a ascultat de cuvântul profetic al marelui arhieru Andrei, de ce n'au ascultat preoții și învățătorii, ca să întemeze fonduri parochiale pentru preintimpinarea trebuințelor bisericesci și școlare? De ce nu ascultă astăzi de conducătorii lor? Ce înțeles are autonomia noastră biserică, dacă se reduce numai la executarea unor forme constituționale? Cum se justifică, că și după o organizațiune constituțională de preste 30 de ani mai sunt atâtea și atâtea protopresbiterate, cari nici barem inițiativă n'au luat pentru vre-o instituțiune culturală? În colonele acestui ziaru câte inițiatives nu s'au dat în acésta direcțiune! Sau dora numai aceea e menițiunea corporațiunilor noastre bisericesci, ca să executăm nescari forme constituționale, și să scriem la raporte, cu termeni estravaganți de lingusire și preamărire la adresa unuia sau altuia?

Dl Simulescu va cunosce din experiență proprie, că unde s'au creat astfel de fonduri, învățătoriu la primirea salariului seu nu este espus la nici un fel de inconvenient; școla funcționează normal; dar' chiar se nu fie realizabilă acésta stare ideală, ca adevă în toate parochiile să se creeze fonduri din cari să se potă acoperi toate trebuințele bisericesci și școlare, susțin, că unde între preot și învățătoriu nu există pécătusul de antagonism nejustificat, dacă și unul și altul rămâne într' marginile sferei proprii de activitate, inconveniente cu încassarea salariului sunt disparente; deci în acest antagonism nejustificat e a se căuta în cea mai mare parte stagnarea afacerilor școlare preste tot, și dacă a fost posibil, ca învățătorii de la școle confesionale, — ceea ce eu țin de neadmisibil, — sub conducerea unui comisariu consistorial să insulte pe un preot, după cum s'a ventilat acésta cestiune chiar și în acest ziar, e trist și dureros! Și dacă ar fi totuși adevărat, ar trebui, ca preste astfel de incidente să se treacă din partea celor competenți cu prea mare ușorință.

Deci, dacă buna înțelegere, lucrarea armonică, atât de natural indicată între preot și învățătoriu nu va lipsi, sunt aproape sigur, că trebuie să dispară de sine și inconveniente cu încassările salariilor învățătoresci, ear' solvierea lor are să rămână în sarcina autonomică a celor ce usază de binefacerile școlei lor.

Este în fine cu totul nejustificată pretensiunea, ca învățătorilor să li-se de loc în corporațiunile bisericesci, când după statutul organic nu cunosc nici o corporațiune, pentru care starea de învățătoriu să fie incompatibilă, de jos până sus. Deci nu-i rămâne celui care are dorință ca să între

în atari corporațiuni, decât să și câștige încrederea alegătorilor.

Nu e bine, după părerea mea, să se formuleze gravamine nejustificate, nici să fie prezentată starea de învățătoriu în o aparență de micșorare a nimbului statului învățătoresc, și toate acestea, fără nici un motiv adevărat.

Sperând a fi contribuit prin aceste reflecțiuni, nu cu referire personală, ci accentuate în interesul statului învățătoresc, a dezvoltării și progresului instrucțiunii preste tot, — sunt de bună credință, că conduse conferențele învățătoresci de bărbați devotați afacerii școlare, rezultatele lor reale, trebuie să fie cât se poate de mulțamitoare.

Un comisariu.

Conferențe învățătoresci.

Convocare.

Domnii membri ai conferinței învățătoresci din cercul al XVIII. Sighișora (protopopiatele Cohalm și Sighișora) sunt prin acésta convocați la conferință, care se va ține în puterea prea înaltului ordin consistorial Nr. 1 școl. ex 3 Ianuarie v. 1902 în zilele de 18, 19 și 20 Aprilie v. 1902 în localitățile școlei din Sighișora.

Obiectele conferinței vor fi:

I. Prelegeri practice cu elevii.

- „Desvoltarea numărului 7 cu elevii clasei I.” Prelegător Ioan Iancu, Sighișora.
- „Iubirea frățescă” din cartea de cetire Z. Boiu cu elevii clasei II. din punct de vedere gramatical. Prelegătoriu Nicolae Ilie, Ferihaz.
- „Iov” din Istoria biblică cu clasa II. Prelegătoriu George Pop, Cața.
- „Metropolitul Sava Brancovici” cu clasa III. Prelegătoriu George Dănilă, Boiulmare.
- „Prunul” cu clasa III. Prelegătoriu Iosif Dobre, Beia.
- „A jó tanuló” din Abcdariul de M. Voileanu, clasa III. Prelegătoriu Andrei Enciu, Criș.
- „Muguri” din Istoria naturală cu clasa III. Prelegătoriu George Maican.

II. Disertațiuni.

- „Andrei Baron de Șaguna” Iuliu Holder, George Cocic și Ioan Butta.
- „Prin ce mijloce se ridică învățătoriu la rolul de conducătoriu al poporului și prin ce mijloce își păstrează el acest rol?” de Ieronim Hértógá, Filaret Dăigoreanu și Nicolau Dragomir.
- „Cari sunt legăturile firesci, cari ne îndemnă să ne iubim vatra strămoșescă, legea și limba părinților nostri, și cum să transplantăm aceste sfinte sentimente în școlari?” de Teofil Roșca, George Andron și Aureliu Vlăduțiu.

III. Chestiuni pedagogice.

- „Cari sunt ocupațiunile laterale ale învățătorilor, cari ocupațiuni în conferențele din anul 1901 au fost invocate ca pedeci în calea progresului normal în școlile noastre confesionale?” de Ioan Popa și George Burlea.
- „Ce motive îndreptătesc pe femei să îmbrace cariera învățătorescă?” de dora Aurelia Stoica și Sultana Ciuleiu.
- „Ce motive pedagogice sunt pro și contra aplicării femeilor ca învățătoare?” de Ioan Dumitrescu.
- „Ce defecte se observă în planul actual de învățământ?” de George Maican și Nicolae Brândușă.
- „Istoricul treptelor formale” de George Maican.

IV. Diverse.

- Raportul comisiei permanente cercuale cu privire la mersul normal și dezvoltarea învățământului în școlile noastre.
- Propuneri și dorințe din inițiativă privată.

Brașov, 25 Martie 1902.

Arseniu Vlaicu
comisariu consistorial.

Convocare.

În firul ordinului consistorial din 3 Ianuarie a. c. Nr. 1. convoc pe învățătorii de la școlele confesionale greco-orientale ortodoxe române din protopresbiteratele Agnita și Făgăraș la conferința învățătorilor care se va ține în 18 Aprilie, a. c. st.-vechiu și zilele următoare în școla greco-orientală din Cincul-mare.

Conferinței va premerge celebrarea sfintei liturgii cu chemarea Duhului sfânt, în biserică din Cincul mare, dimineța la orele 8 la care sunt poftiți a participa toți învățătorii.

În cerculariul provocat s'a exprimat din partea consistoriului dorința, ca la conferențele învățătorilor să participe și preoțimea noastră, și acésta cu atât mai vîrtos, cu cât preoții ca directori locali de școală, chemați a controla mersul învățământului, trebuie să fie în curent cu afacerile cari privesc școla și pe învățători, să cunoscă lucrările învățătorilor și în aceste întruniri ale lor.

În legătură cu dorința din cerculariul consistorial fac apel la simțul de datorință al preoțimei noastre din incidentul acestui convocătoriu.

Fiind obiectele de pertractat stabilite în conferința din anul trecut, ordinea programului o va norma conferința.

Sibiu, 26 Martie 1902.

Mateiu Voileanu
comisariu consistorial.

Convocare.

Preaven. Consistoriu archidieceșan cu rezoluțiunea din 3 Ianuarie a. c. Nr. 1 școl. încredințându-mă pe mine cu conducerea conferinței învățătorilor din cercul XIII (Lupșa și Turda) am onorul a o convoca aceea pe zilele de 18, 19 și 20 April st. v. (1, 2 și 3 Maiu st. n.) a. c., adevă Joi, Vineri și Sâmbătă din săptămâna cea luminată în comuna Sălciva-de-sus din protopresbiteratul Lupșei.

Obiectele vor fi:

- La 8 ore dimineța serviciu divin cu invocarea duhului sfânt în biserică din loc.
- Deschiderea conferinței în sala școlei la 10 ore a. m. și constatarea membrilor prezenți.
- Pertractarea temei dispuse prin cerculariul consistorial Nr. 1 școl. și a temelor scripturistice și prelegerilor practice din Abcdar, conform decisiunii conferinței anului trecut.

P. t. membri (învățători și învățătoare) de la școlile noastre din prot. Lupșei și Turzii, ca membri ordinari, ear' alți onorațorii ca binevoitori și spriginitori ai afacerilor școlare, sunt poftiți a participa la conferință.

Acei domni cari au primit teme spre prelucrare, le vor pregăti în scris și în terminul dispus le vor așterne subscrisului spre prealabilă cenzurare.

Ofenbaia, 23 Martie, 1902.

Vasile Gan
comisariu consist.

Convocare.

În conformitate cu ordinul Preavener. Consistoriu archidieceșan dto 3 Ianuarie a. c. Nr. 1 școl., prin acésta convoc pe toți învățătorii (învățătoarele), directorii școlari și inspectorii tractuali ai școlilor noastre confesionale din protopresbiteratele Abrud și Cămpeni la conferința învățătorescă a cercului XII, ce se va ține în școla confesională din Abrudsat în zilele de Joi, Vineri și eventual și Sâmbătă în săptămâna cea luminată, adevă: 18, 19 și 20 Aprilie a. c. st. v. (1, 2 și 3 Maiu st. n.).

Ordinea de zi se va satorî în prima ședință conform hotărîrii conferinței din anul trecut. Ea va cuprinde:

I. 6 prelegeri practice și anume:

- din Religiuine cu elevii din anul I, de George Lupu.
- din Comput cu elevii din anul II, de George Nariță.
- din Magiară cu elevii din anul III, de Alexandru Furdui.
- din Geografie cu elevii din anul IV, de Iosif Cothișel.
- din Istoria patriei cu elevii din anul V, de Ioan Luca.
- din Fizică cu elevii din anul VI de Nicolau Todea.

II. 1. Plan de învățământ pentru școala de repetiție, de Avram Sêrbu.

2. Plan de ore pentru școle cu 1 învățător, de G. Petrinca.

3. Plan de ore pentru școle cu doi învățători, de G. Lupu și N. Todea.

III. Disertație asupra temei: „Cari sunt ocupațiunile laterale ale învățătorilor, cari ocupațiuni în conferențele din 1901 au fost invocate ca pedeci în calea progresului normal în școlile noastre confesionale” de Victor Vodă și Eliseiu Marcan.

IV. Raportul comisiei emise pentru studiarea stării învățământului în cercul conferenței.

V. Disertații și propuneri, ce se vor anunța comisariului până la deschiderea conferenței.

Conferenței va premerge serviciu divin cu chemarea sfântului duh, ce se va celebra Joi în 18 Aprilie v. a. c. la orele 9 a. m. în biserica din Abrud-sat.

Gelmar, la Bunavestire 1902.

Comisariu consistorial:

Ioan Popoviciu
paroch.

Convocare.

Pe baza ordinului Ven. Consistor arhidiececan Nr. 1 școl. a. c. rog pe on. membri ai conferențelor învățătoresci din cercul *Sebeșului* a se întruni pentru zilele: 18, 19 și 20 Aprilie st. v. (1, 2 și 3 Maiu st. n.) în orașul Sebeș. Conferințele se vor ține în sala festivă a școlii române gr. or. Prima conferință din 18 Aprilie va fi precedată de liturgie, ce se va săvârși în biserica cea nouă începând la 8 ore.

Se va discuta asupra următoarelor teme, împărțite deja la timpul său între membrii designați, anume:

1. Studii:

1. Cari sunt ocupațiunile laterale ale învățătorilor, cari ocupațiuni în conferențele din anul 1901 au fost invocate ca pedeci în calea progresului normal în școlile noastre confesionale? (dată de Ven. Consist. archid.)

2. Principiile practice pe temeiul cărora se poate dobândi autoritatea recerută pentru învățătorii școlilor pop.

3. Procederile de urmat în școală pentru a se câștiga iubirea elevilor. (Aceste două teme au rămas din anul trecut.)

4. Importanța practică a învățării gramaticii limbii române în școlile populare.

II. Lecțiuni practice:

1. Declinarea substantivului. 2. Conjugarea pasivă. 3. Conj. reflexivă. 4. Obiectul drept. 5. Ob. nedrept. 6. Două lecțiuni predând învățarea de litere în cursul I. 7. Ortografia vocalei obscure derivate din ă și ȃ. 8. Calul, descriere în vederea deprinderii de stil, arătându-se și modul de urmat la corectură. 9. Descrierea prunului, tot cu aceeași considerație. 10. Analisarea unei poezii, în anul ultim de școală. 11. O lecție de limba magiară, la începători și 12. Cineva are un venit anual de 1650 cor. Ce venit are pe lună și ce venit pe zi? problemă din aritmetică.

Brașov, 24 Martie 1902.

Dr. Iosif Blaga
profesor, comisariu consist.

Pentru „Drapelul”.

În reflecșiunile făcute de „*Drapelul*” primit astăzi asupra primului nostru din numărul de Sâmbătă (5 Aprilie n.) se cuprind unele inexactități, pe cari ținem să le rectificăm.

Nu este adevărat, că ziarul nostru ar fi „organ de publicitate ce stă afară de partid”, pentru-că adevărul e, că facem parte din partid, din partidul național român, la care după părerea noastră, și chiar și după părerea „*Drapelului*”, nu de mult exprimată, aparțin toți Românii din patriă acăsta.

Nu este adevărat, că am fi citat fals când am zis, că „*Drapelul*” e ferm decis să combată revisuirea programului până în pânzele albe, — pentru-că n'am citat, ci am afirmat, basați pe atitudinea „*Drapelului*” manifestată până acum în chestia revisurii. Am folosit o frază întrebuințată și de „*Drapelul*”, — atâta tot.

Ce se atinge de meritul cauzei, sperăm a pute da, atât „*Drapelului*”, cât și celorlalți apărători ai punctelor 1 și 9 din programul național, cele mai temeinice lămuriri, pôte chiar cu începere din numărul viitoriu. Vor fi espuse de cel mai competent în cauză. Deci, puțină răbdare.

Revistă esternă

Turburări în Balcani. În urma turburărilor sângeroase, întâmplă în Ipec, pașalul *Semri* a plecat din Brestina cu un regiment de cavalerie, ca să restitue ordinea. Întră Mitrovița și Novibazar comunicația e întreruptă; în ambe aceste orașe populația e în mare panică.

La mandatul sultanului au sosit Luni la *Salonic* cinci generali din Constantinopol, ca să inspecteze al treilea corp de armată, de sub comanda lui Mehemed-Hairi pașa. Acesta a cerut întăriri de cavalerie. În diferitele centre ale districtului se furnisază mare cantitate de haine pe sôma regimentelor.

Un consul din *Salonic* a căpătat înconoscințare, că 2000 de Bulgari înarmați se pregătesc să năvălesc în Turcia cât de curând, ear' din alt izvor se afirmă că 1000 de Bulgari au și trecut deja granița, aflându-se acum pe la Petrici, Răzlog și Strumița.

„*Vossische Zeitung*” (Berlin) are telegramă din Sofia, că acolo au sosit 150 membri ai comitetului revoluționar macedo-bulgar, pentru-ca într'un conventicol să se consulte asupra pașilor decisivi ce vor să'i iee cât mai curând.

Răsboiul Burilor. Se raportază din *Bruuxella*, că generalii buri de pe câmpul de răsboiu au dat lui *Krûger* asigurare, că fără consensul seu nu vor lega pace cu Englezii. Cercurile bure din *Bruuxella* sunt de părerea, că *Schalk-Burger* a voit să înduplece pe ceilalți conducători buri, ca în loc de independență completă să primiască autonomia imbiată de Englezi, *Delarey*, *De-Wett*, *Steyn* și *Botha* însă au respins ori-ce compromis și pretind independență completă.

Conform rapoartelor sosite de pe câmpul de răsboiu, situația Englezilor e foarte critică.

Cu același dat (de 7 April) se raportază din *Amsterdam*, că știrile sosite acolo de pe câmpul de răsboiu dovedesc că nu guvernul transvaalian a început tratative de pace. Atât noile isbânzi ale Burilor, cât și răscolă africanerilor, întâmplată nu de mult, sunt mărurie că nu Burii au cerut pace. Acesta o știe și guvernul englez.

NOUTĂȚI

Esamen la școala de economie. În 15 April st. n. la 3 ore după amiază se va ține esamen public la școala de economie rurală a comitatului Sibiiu (din piața târgului de vite Nr. 10) pe lângă următorul program: limba magiară, aritmetica și geometria, fizica, cunoștințe elementare din economia de câmp, cunoștințe speciale din cultura plantelor, pomologie, cunoștințe speciale din cultura și igiena vitelor. — Condițiile de economie, caietele etc., purtate de elevi, în decursul examenului vor fi espuse spre vedere publică.

Post de contabil. La „*Zărândeana*”, institut de credit și economii în *Băița* (lângă Deva), e vacant postul de contabil, dotat cu 1000 corône salariu, locuință și tantiema statutară. Concursul e scris cu termin până la 30 April st. n.

Post de notariu. În comuna *Silaș* din pretura Buziașului (comitatul Timiș) e vacant postul de notariu. Concursul e scris cu termin până la 12 Aprilie; alegerea se va face în 14 Aprilie. Dotație 1600 corône salariu, cuartir și grădină de 800⁰.

† **Névy László**, directorul academiei comerciale din Budapesta, a răposat Sâmbătă, în etate de 62 ani. Scrierile sale didactice (Stilistică, Poetică, Retorică, etc.), introduse în toate școlile medii, formază o înrăgă bibliotecă.

† **Mihail Rimbaș**. Subsemnații cu adencă durere facem cunoscută încetarea din viață a iubitului nostru soț, părinte, moș și strămoș *Mihail Rimbaș senior*, proprietar, fost epitrop timp îndelungat al bisericii greco-orient. rom. din Hunedóra, membru în reprezentanța opidană și comitatensă etc., care după grele și îndelungate suferințe, împărțit fiind cu sfintele taine, și-a dat nobilul suflet în mâinile Creatorului în 3 Aprilie 1902, la 3 ore a. m., în al 80-lea an al etății. Înmemntarea s'a făcut în 4 Aprilie st. n. în cimitirul bisericii gr.-or. din Hunedóra. — Fie-i țărîna ușoară și memoria binecuvântată! — Agnes Rimbaș nasc. Keréz ca soție; Alexandru, Petru, Mihail, Maria măr. Socander, ca fi și fiică; Neti nasc. Török, Maria nasc. Bogdan, Maria nasc. Farkaș, Ianoș Socander ca nurori și ginere; Letiția Rimbaș măr. Damian cu soțul Silviu; Zoe

Rimbaș măr. Condor cu soțul Cornel; Victor, Veturia, Aurel, George, Romul, Alexandru, Victor, Aurel, Maria, Ana și Eugenia Rimbaș; Malvina, Rudolf, Ana și Victor Socander, ca nepoți și nepôte; Simion Damian ca strănepot.

Apel. În scopul de a se pute aduna esact date despre reprezentările teatrale arangiate la noi în țară de diletanți români, date cari se publică în Anuarul societății pentru crearea unui fond de teatru român, în vederea unor studii anume: îmi iau voie a adresa o rugare la toți arangiatorii de asemenea reprezentățiuni teatrale, ca să-mi trimită și mie câte un program, sau dacă nu se tipăresc programe, să mă anunțe prin câte o cartă postală arătându-mi: ce piesă se dă? cine sunt arangiatorii? în ce folos se arangază petrecerea? de ce fel de petrecere e însoțită reprezentația teatrală? precum și datul petrecerii.

Rog a mi-se trimite date, în cât e posibil în 10 zile, și despre reprezentațiunile teatrale din anul trecut. Brașov, 24 Martie v. 1902. Dr. Iosif Blaga, secretariul societății fondului de teatru rom.

On. Redacțiunii a ziarelor române din patrie sunt rugate respectuos a reproduce acest apel.

Băiețel ars de viu. Sâmbătă sêra o lucrătoare din Budapesta după ce a făcut foc în cușină a eșit în curte, lăsând lângă cuptoriu leagănul, în care era culcat băiețelul ei. O schinteie sărind din cuptoriu a cădut pe hăinuțele băiețelului și le-a aprins. Pe când femeia s'a reîntors de afară, băiețelul era deja ars scrum.

„Logojana”, Dl T. Popovici reflectând în Nr. 34 la foia din Nr. 33 a „*Telegrafului Român*” zice în esență:

1, că nu pôte da lămuririle necesare cu privire la cele cuprinse în acea foisôră până nu-mi spun tot pe calea „*Telegrafului Român*” numele adevărat;

2, că dacă nu-mi spun numele adevărat:

a) cele scrise de mine nu le pôte lua în serios, și prin urmare:

b) se consideră dispensat de a da vr'un răspuns.

La acestea răspund eu „*Logojanul*” următoarele:

Ne subversând nici o cauză pentru acăsta nu mă simt îndemnat a-i spune Dlui T. Popovici nici pe calea „*Telegrafului Român*” nici pe altă cale numele meu adevărat.

În foisôra din chestiune am constatat niște fapte și am făcut câteva combinațiuni de eventualități și puțină apreciere.

E trêba dlui T. Popovici în prima linie să se pronunțe ori să nu se pronunțe asupra celor scrise de mine. Dacă vrea să se pronunțe, acăsta o pôte face fără să-mi scie numele adevărat.

Pun cazul că Dl T. Popovici — din cauza că nu-mi spun numele adevărat — n'ar da lămuririle „necesare cu privire la cele apărute sub titlul „*Logojana*” în foia „*Telegrafului Român*” Nr. 33 din a. o.” Eu și în acest cas îl iau pe dl T. Popovici „în serios”, prin urmare nu-l pot considera „dispensat de a da vr'un răspuns”. În acest cas în locul răspunsului denegat de dl T. Popovici îmi gândesc însumi ceva. Ce-mi gândesc nu spun.

Logojanul.

Grevă de brutari. Pe când greva lucrătorilor din *Fiume* se terminase pacinic, prin împlinirea pretensiunilor ridicate de greviști, a isbucnit o altă grevă — a brutarilor. Duminecă dimineța locuitorii orașului au făcut neplăcuta descoperire, că nu capătă pâne. Sâmbătă noaptea sodalii brutari s'au pus în grevă, pretindând simbrie de 20 corône la săptămână, 8 ore timp de lucru (în loc de 12) și remunerarea mai coreșpunătoare a muncii extraordinare. Numeroase familii și-au comandat pâne de la *Abbazia*, ear' până la sosirea vapoarelor au trebuit să rabde fôme. S'a terminat însă și acăsta grevă, urmându-i alaltăeri greva lucrătorilor de la fabrica de hârtie.

Vulcanul de la Semaha, eșit la ivelă cu ocasiunea uriașului cutrêmur de pământ, care pe la sfârșitul lunii Februarie pustiise aproape de tot acest orașel caucazian, — e încă tot în funcțiune, vărsând neconținut lavă, care a acoperit până acum un teritoriu de trei kilometri. Satul *Schrich-Sary* e acoperit deja de lavă.

Incendiu în Budapesta. În fabrica de chimicale din Budapesta s'a escat Sâmbătă un incendiu primejdios, care în lipsa ajutorului grabnic dat din partea pompierilor și miliției ușor ar fi putut să devină foarte desastros. Pe la amiază a crepat adevă un tub al destilatorului, din care benzulină vâsându-se în aburii fierbinți, a luat foc. Edificiul cu mașineriile de destilare a ars de tot, în timp ce rezervóarele de benzină esplo-dau cu mare detunătură. În jurul acestui edificiu se aflau fabricile de borax, sodă, place de capacuri, carbol, suger, asfalt, vâpsele, etc., ear' în nemijlocita apropiere a edificiiului în flăcări se afla (despărțită numai cu

un părete subțire) sublimația de naftalin, unde era adunat naftalin în cantitate de opt mii de chilograme. Acolo era cel mai mare pericol. Munca uriașă a pompierilor însă, ajutați de miliție, cătră sêra a localizat focul.

Din Someșul cald ni-se scriu următoarele: Evlaviosul creștin *Ioan Purcel* alui *Simion* corbului, cu consorta *Sa Maria Purcel* născută *Hetea* din vecina comună *Mărișel*, au cumpărat și dăruit sfintei biserici din parochia *Someșul cald* un rînd de vestimente bisericesti pentru serviciul divin, în preț de 90 adevă nouzeci corône, pentru care faptă maritimósă le exprim și pe calea acăsta în numele întregii comune bisericesti cea mai sinceră mulțămită, și rog pe prea bunul Dumnezeu, să-i trăiască în fericire și îndestulare până la cele mai adînci bătrînețe, ca astfelu de fapte nobile creștine să mai pôte săvârși și la alte sfinte biserici lipsite — și să aibă mulți imitatori. În numele comitetului parochial din *Someșul cald*: *Teodor Lunqu*, paroch gr. or. și pres. comit.

Din public.)*

Mulțămită publică.

Cu ocasiunea concertului aranjat de corul bisericii române din Budapesta, în 9 Martie n. 1902, sub patronagiul Ilustrităților Lor d-nii: *George Ioanoviciu de Dulêu și Vala-Mare* și *Dr. Iosif Gall*, am primit ca susprasolviri, în folosul bisericii de la d-nii: *Dr. Iosif Gall*, membru în casa magnaților 200 cor.; *George Ioanovici*, secr. de stat în pens. 10 cor.; *Familia Mocsonyi* 100 cor.; *Avram Berloghea*, jude la Curie 10 cor.; *Toma Dogariu*, jude la Curie 10 cor.; *Victor Cucurano*, consul general al României 10 cor.; *Ioan cav. de Pușcariu*, jude de Curie pens. Bran 20 cor.; *Dr. Iuliu cav. de Pușcariu*, jude la tribunal 40 cor.; *Ioan Mezei*, jude la Curie 10 cor.; *George Serb* de Cuvin, deputat 20 cor.; *Andrei Frâncu*, jude la Curie 20 cor.; *St. Margaritescu-Greceanu*, vice-consulul României 20 cor.; *Teodor Fașie*, deputat 10 cor.; *Familia Babeșiu* 20 cor.; *Dr. A. Lendl*, deputat 10 cor.; *Ioan Kanidaky*, proprietar mare 20 cor.; *Ioan Ciocan*, prof. univ. 10 cor.; *N. Colța*, căpitan în artileria română 3 cor.; *George Radulescu*, farmacist 10 cor.; *Silviu Suciu*, secret. ministerial 30 cor.; *Dr. A. Dumitrean*, medic 10 cor.; *Familia Gh. Groza*, 23 cor.; *Familia Ioan Popescu*, Toplița 10 cor.; *Dr. Romul Boiu*, privatier 10 cor.; *Nicoiae Hornoiu*, proprietar mare 12 cor.; *Dr. Nicolae Vecerde*, Sibiiu 10 cor.; *D-na și d-sôra Görög*, din Halaș 8 cor.; *Familia G. Frușa* 8 cor.; *N. Proștean*, Lugoj 5 cor.; *Gh. Bogoieviciu*, paroch 10 cor.; *Dr. Nicolae Șerban*, deputat 4 cor.; *Dr. G. Szombati*, deputat 10 cor.; *Gherasim Răcz*, cons. min. în pens. 5 cor.; *Dr. G. Bilasko*, medic 10 cor.; *Dr. N. Vraci*, medic mil. 5 cor.; *Dr. I. Siegescu*, prof. 6 cor.; *Dr. Valeriu Damșa*, cand de adv. 5 cor.; *Victor. Păcală*, profesor Sibiiu 6 cor.; *V. Leppa*, Timișoara 5 cor.; *Ioan Petric*, proto-pop Brașov 4 cor.; *Simon Mihály*, tapacier 10 cor.; *Th. Dragomir*, funcționar 8 cor.; *Terențiu Buhescu*, silvicultor în min. de agrie. 6 cor.; *Ioan Crăciunel*, ofic. la postă 8 cor.; *Gh. Câmpcean* 8 cor.; *Iuliu Moldovan*, cont. în min. de fin. 4 cor.; *Mih. Ciuta*, min. 3 cor.; *Anton Mocsonyi*, iurist 10 cor.; *Ioan Garoi*, iur. 4 cor.; *Titu Dragonescu*, iur. 5 cor.; *Ioachim Lainer*, cantor Măeruş 5 cor.; *Ioan Perin*, friser 4 cor.; *Vasile Ciuta*, inv. Jebeli 2 cor.; *Tipografia „Poporul Român”* 20 cor.

Deosebit am primit pentru fondul corului de la d-nii: *G. Kanidaky*, proprietar mare 40 cor.; *Silviu Suciu*, secr. min. 30 cor.; *Dr. Titu Mălai*, cand. de adv. 2 cor., și *Dim. Birăuțiu*, tipograf 2 cor.

Marinimoșilor donatori li-se aduce și pe acăsta cale mare mulțămită.

Din aceste sume, după acoperirea cheltuelilor avute, am predat capelei gr.-or. române din loc suma de cor. 493.50 fil., cu destinațiunea, ca 400 corône să formeze basă unui fond permanent pentru cor, ear' 93 cor. 50 fil., să servescă pentru lipsele bisericei.

Budapesta, 23 Martie n. 1902.

În numele corului:

Dionisie Stoica, *Cornel Popescu*, *Filip Mihaiu* și *Grigorie Domulescu*, cassar.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica acăsta Redacția nu primesce răspunderea.

Nr. 351 prot.

[45] 3-3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroch în Frata-magiară, pe baza înaltei rezoluțiuni consistoriale din 18 Februarie a. c. Nr. 1887 B., se escrie concurs nou cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Roman”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fașionate în cōla B. pentru întregirea dotațiunei de la stat.

Reflectanții și vor așterne petițiunile concursuale instruite conform normelor în vigoare în termenul susindicat la oficiul protopresbiterial gr. or. al Turzii și vor avea a se prezenta în vre-o Duminecă sau sâmbătoare înaintea alegătorilor pentru a cânta, respective a celebra și a cuvânta.

Oficiul protopresbiterial gr. or. român al Turzii în conțelegere cu comitetul parochial din Frata.

Turda, 12 Martiu 1902.

Jovian Murășianu
protopresbiter.

Venit lateral însemnat.

Domni sau dame de societate mai bună, pot avea un venit lateral însemnat la oraș și în provincie. Oferte sub C. C. 150 Triest I. Poste restante. [48] 1-3

Alexandru Márki

Geografie

pentru școlile civile și superioare de fete pe baza planului de învățământ din 1887. — După edițiunea V în românește de I. Popovici. — Aprobata de Inaltul Ministeriu r. u. de culte și instrucțiune publică sub Nr. 4566/1901. — Prețul legat 2 60 cor. A se procura de la **Librăria archidieceșană**.

La Librăria Tipografiei Archidieceșane se află de vânzare:

Novela de Enric Sienkiewicz, trad. de I. C. Panu C. — 80
Din romanul unei vieți, de Stefan Braborescu 1—

trimise cu posta pentru fiecare exemplar 10 bani mai mult.

Schimbare de local.

Cu 1 Aprilie anul curent mi-am mutat

Restaurantul în strada gărei Nr. 5
(Bahngasse)

în casele dlui Moga.

Aduc această la cunoștință, cu observarea, că și în localul cel nou voi servi cele mai bune beuturi și mâncări cu prețuri moderate ca astfeluși să mulțumesc pe deplin pe stimații mei oșpeți.

Recomandându-mă On. public sunt

Cu distinsă stimă

Iosif Ujhelyi
Bahngasse 5

[46] 2-5

Pentru pacienții de stomach!

Tuturor cari în urma răcelii ori a prea marelui împovărări a stomacului sau prin consumarea de mâncări greu de mistuit prea reci ori prea calde sau prin un trai neregulat și-au contras bōle de stomach, precum:

Catar de stomach, Sgârșiri de stomach, Dureri de stomach, Mistuire grea sau astupare de stomach li-se recomandă un bun mijloc de casă, ale cărui rezultate escelente de mulți ani sunt deja probate. Acesta este:

Vinul de buruieni al lui Hubert Ullrich.

Acest vin este preparat din buruieni renumite și recunoscute ca tămăduitoare, cu vin bun; întărește și învioră organismul de mistuire al omului. Vinul de buruieni delătură conturbațiile de mistuire și influențează puternic asupra noii formări de sânge sănătos.

Prin întrebuințarea regulată a vinului de buruieni bōlele de stomach vor fi curate încă în formare. Să nu întârzie nime dar' a-l folosi încă de cu vreme. Simptome, ca: dureri de cap, rigăeli, arsuri în stomach, inflamații, amețeli cu vomări, cari la pacienți cu suferințe învechite apar cu atât mai vehement, dispar adesea după câte-va beuturi de vin de buruieni cu urmările lor neplăcute, **maladii, dureri colice, bătăi de inimă, insomnie**, precum și conglomerarea sângelui în ficat, splină și suferințele hemoroidice de multe-ori se delătură iute cu vinul de buruieni. Vinul de buruieni delătură mistuirea grea și depărtă prin un scaun ușor materii stricate din stomach și intestine.

Constipațiile

Fața palidă și slabă, anemia și slăbiciunile sunt de obicei urmările unei misturi reie a formării insuficiente de sânge și a stării bolnăvicioase a ficatului. **Lipsa de apetit și reaua dispoziție**, precum și durerile de cap și nopțile pierdute (insomnie) consumă adeseori încetul cu încetul multe persoane. Vinul de buruieni dă slăbetei puteri de trai un nou și proșpăt impuls. Vinul de buruieni mărește apetitul, ajută mistuirea și nutrirea, ușurează formarea și schimbarea materiei, înlesnește formarea sângelui, calmăză nervi escitați și crează nouă voe de viață. Nenumărate scrisori de recunoștință și mulțumită dovedesc acestea.

Vinul de ierburi se află de vânzare în sticle fl. 1.50 și fl. 2.— la farmaciile din Sibiu, Turnișor, Seliște, Ocna, Slănic, Șeica-mare, Noerich, Avrig, Tâlmaci, Boia, Cismărie, Poplaca, Gurariului, Jina, Poiana, Mercurea, Călnic, Loman, Pianul-de-sus, Petriș, Sebeș, Săseș, Vinul-de-jos, Daia, Spring, Vindard, Ohaba, Beșineu, Mihail, Teiuș, Blaj, Pânaie, Țapu, Medieș, Blăjeș, Sânt-Mărtin, Băgăleu, Băma, Agnita, Cincu-mare, Boholț, Păgăraș, Beceam, Cămpulung, Râmnic-Vâlcea, Cudjir, Orăștie, Deva, Hunedoara, Hăgeș, Lunca, Puj, Ohaba, Ponor, Alba-Iulia etc. — precum și în toate celelalte localități mai mari și mai mici din Ardeal, Ungaria și Austria.

Farmaciile din Sibiu trimit 3 și mai multe sticle de vin cu prețurile originale în toate localitățile din Austro-Ungaria.

Păziți-vă de falsificări!

Să se ceară anumit:

Vinul de buruieni al lui Hubert Ullrich.

Vinul meu nu este o medicină secretă. Părțile lui constitutive sînt: Vin de Malaga 450,0, Spirit de vin 100,0, Glycerin 100,0, Vin roșu 240,0, Sirup de fragi 150,0, Sirup de cireșe 320,0, Coacăză, Aniş, Rădăcină „Helen”, iarba ferului americană, Rădăcină „Entianus”, „Kalmus” à 10,0. Toate acestea se amestecă.

un. dcm. [3] 6-9

ICÓNE SFINTE

pictură de mână în oleu, pe pânză, pe lemn seu pe tinichea, ține, aluminium etc. în ori-și-care mărime pe lângă prețurile cele mai moderate ofere:

IV.

Archangelul Mihail
„ Gavriil
Apostol ori-care
Domnul Christos
Iisus în muntele Maslinilor
Sfântul Dumitru
Sfântul George
Ilie Prorocul
Ioan în pustie
Sfântul Nicolae
„ Simeon
„ Andrei
Evangelistul Ioan
„ Luca
„ Marcu
„ Mateiu
Prorocul Zacharia
Apostolul Iacob
„ Filip

I.

Adormirea Maicei Domnului
Bunavestire
Nașterea Domnului Iisus Christos
Fuga la Egipt
Iisus în biserică de 12 ani
La nunta din Cana
Iisus pe mare
Învieria lui Lazar
Schimbarea la față
Răstignirea lui Iisus Christos
Punerea în mormânt
Învieria Domnului
Înălțarea — Florile
Tăierea împrejur
Născerea Maicei Domnului
Pogorirea Duchului sfânt
Născerea sftului Ioan Botezătorul
Grigorie, Vasile și Ioan
Adormirea sfintei Ane
Aflarea capului sf. Ioan Botezător.

II.

Iisus pe Cruce
Înălțarea sfintei cruci
Ilie prorocul în carul de foc
Tăierea capului sfântului Ioan
P. Grigorie teologul
Sf. Vasile

III.

Botezul Domnului
Constantin și Elena
Sfântul Dumitru călare
Sfântul George
Maica Domnului
Petru și Pavel
Archangelii Mihail și Gavriil
P. Ioan Gură de aur
PP. Ioachim și Ana

	Grupa I.					Grupa II.					Grupa III.					și Icoane din Grupa IV.				
	Mărimea în cm.					Mărimea în cm.					Mărimea în cm.					Mărimea în cm.				
	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100
fôrte fine Cor.	39-20	44-80	58-80	81-20	106-40	35—	40-60	51-80	70—	89-60	30-80	37-80	46-20	61-60	78-40	28—	33-60	42—	56—	70—
fine . . .	26-60	29-40	46-20	50—	72-50	23-10	25-90	40-60	49—	65-80	20-30	23-10	35—	43-40	60-20	18-20	21—	30-80	39-20	56—
simple . . .	14—	16-10	18-20	26-20	30-40	12-60	14—	16-10	23-80	32-20	11-20	11-90	14—	21-70	29-40	9-80	10-50	11-40	19-60	26-60

Prețurile indicate în șema de sus sunt a se înțelege numai la icône pictate pe pânză. — Icoane pictate pe lemn costă cu 10%, ear' pe tinichea cu 15% mai mult decât pe pânză; pe aluminium și ține vor costa cu prețul metalului întrebuințat *mai mult*.

Deasemenea și cu angajamentul pentru **prapori** din ori-și-ce fel de materii și de ori-și-ce colóre pe lângă condițiile cele mai favorabile.